

SONATA

Sonata (iz italijanskega sonare, zveneti) je ciklična (večstavčna) instrumentalna glasbena oblika, ki jo izvajata eden ali dva solistična instrumenta. Sestavljajo jo trije ali štirje samostojni stavki.

Sonato v osnovi sestavljajo štirje stavki:

- ❖ Allegro - v sonatni obliki
- ❖ Adagio - miren stavek, komponiran v trodelni pesemski obliki (ABA), kot variacije ali rondo (ABACABA)
- ❖ Menuet - plesni značaj; obdrži se do Beethovna, ki ga zamenja s scherzom
- ❖ Finale (allegro) - živahen stavek, pri katerem oblika ni povsem utrjena; velikokrat kor rondo, lahko pa tudi sonatna oblika, tema z variacijami in redkeje fuga.

Sonata se je pojavila v **sredini 18. stoletja**, v obdobju **klasicizma**, kjer se je spremenil družbeni položaj umetnika, saj je postal svoboden, in tako je moral sam poskrbeti za vse: najti dvorano, povabiti občinstvo, najti založnika.

Pomembno vlogo pri razvoju sonate je odigral Avstrijec **Joseph Haydn** (1732, Rohran – 1809, Gumpendorf). V 80. letih 18. stoletja je spoznal Mozarta, s katerim sta imela vpliv drug na drugega. Haydn je predvsem spremenil obliko sonatnega stavka. Napisal je 50 klavirskih sonat (H XVI 1 – 52), izmed njih bolj znani Sonata št. 2 v C-duru in Sonata št. 50, prav tako v C-duru.

Sočasno z Haydnom pa je ustvarjal tudi avstrijski skladatelj **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756, Salzburg – 1791, Dunaj). Njegovi najbolj znani sonati sta Facile oz. Sonata št. 16 v C-molu in Sonata K330 v C-duru.

Kot najboljši Haydnov učenec je v Avstriji deloval **Ludwig van Beethoven** (1770, Bonn – 1827, Dunaj). Beethoven je razširil obliko sonate, dodal osebni temperament (=svojo značilnost). Napisal je 32 klavirskih, 10 violinskih in 5 sonat za čelo. Tri izmed teh je posvetil svojemu učitelju Haydnu, dve knezu Linchowskemu (im. Patetična op. 13, v C-molu). Njegove najbolj znane sonate so: Vihar (D-mol), Quasi una fantasia (Cis-mol), Waldstein, Appassionata (op. 57, F-mol, za klavir), Pastoralna (D-dur)

Viri:

<https://prezi.com/llygsd9x39kq/klasicizem/> (10. 3. 2015)

<https://eucilnica.glazer.si/mod/page/view.php?id=509> (10. 3. 2015)

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Sonata> (10. 3. 2015)

<https://eucbeniki.sio.si/test/etorba/gls1/3266/index1.html> (10. 3. 2015)

<https://eucbeniki.sio.si/test/etorba/gum8/3200/index1.html> (10. 3. 2015)

Najbolj pomembni skladatelji sonat:

WOLFGANG AMADEUS MOZART

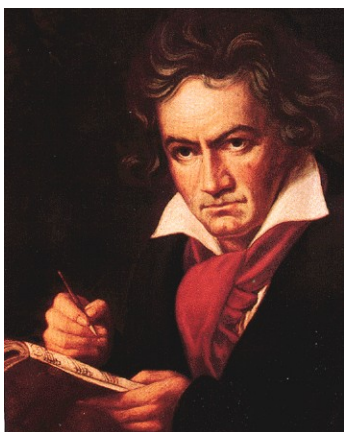
Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Wolfgang_Amadeus_Mozart (10. 3. 2015)

JOSEPH HAYDN

Vir: <http://www.francemusique.fr/personne/franz-joseph-haydn> (10. 3. 2015)

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Vir: <http://lucare.com/immortal/> (10. 3. 2015)